

FI lausuntopyyntö VV

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Hartolan kunta	Annika Marttinen	Merja Olenius, merja.olenius@hartola.fi	20.3.2017	kunnanhallitus

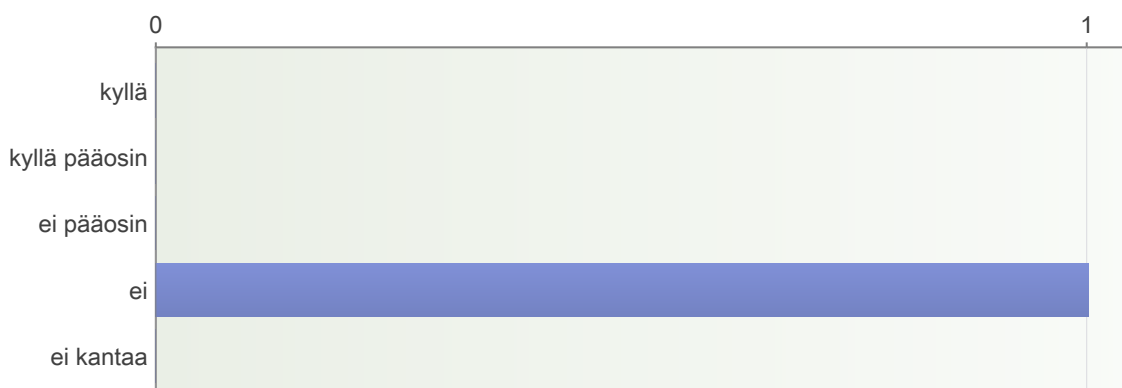
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

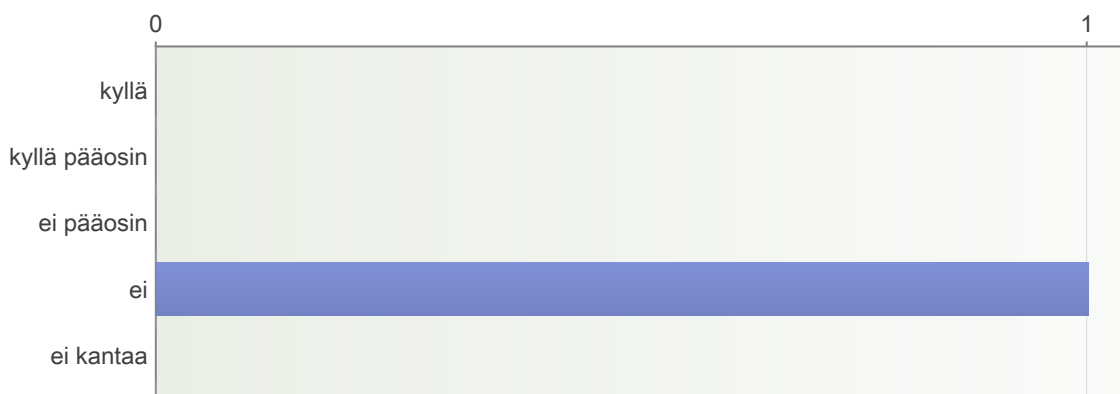
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen sote- maakuntauudistukselle asettamia tavoitteita ei voida saavuttaa valinnanvapaudesta valmistellulla lakiluonnoksella, koska valinnanvapaus ei lisää käytettävissä olevia resursseja tai tuo säästöjä. Kyseessä on vain tuottamisen uudelleen järjestäminen ja rahavirtojen ohjaaminen uusiin kohteisiin. Hartolan kunnan näkökulmasta 3 miljardin euron kustannusten hillitsemisen tavoitetta ei voida saavuttaa tarjoamalla 10 miljardin euron rahoituspottia kilpailtavaksi tuottajien kesken. Säästö kohdistuu nimenomaan julkiseen terveydenhuoltoon ja kaikkein heikoimmassa taloudellisessa asemassa oleviin kuntalaisiin, jotka kuitenkin voivat eniten hyötyä sosiaali- ja terveystaloudesta.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

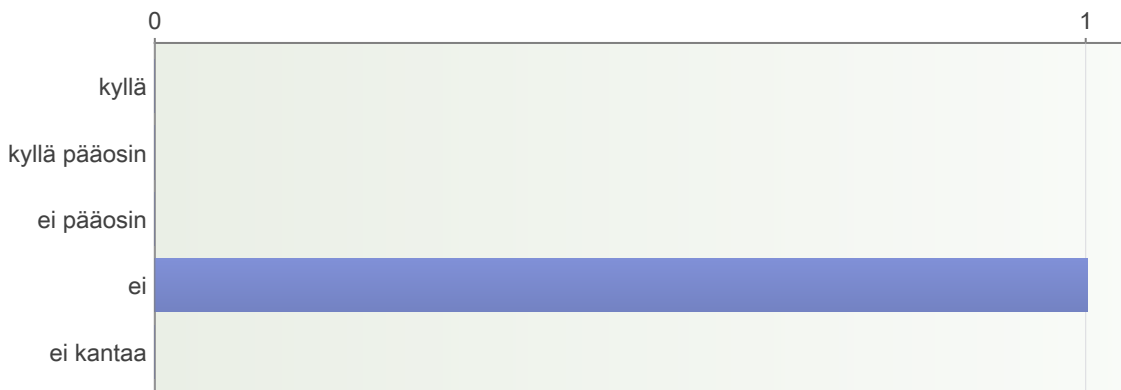
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edistää, jos asiakkaalla/potilaalla on todellinen mahdollisuus valita palvelun tuottaja, mutta Hartolassa valinnan mahdollisuutta ei juuri ole. Valinnan tekemisen jälkeen mitään palveluja parantavaa insentiviä ei löydy.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

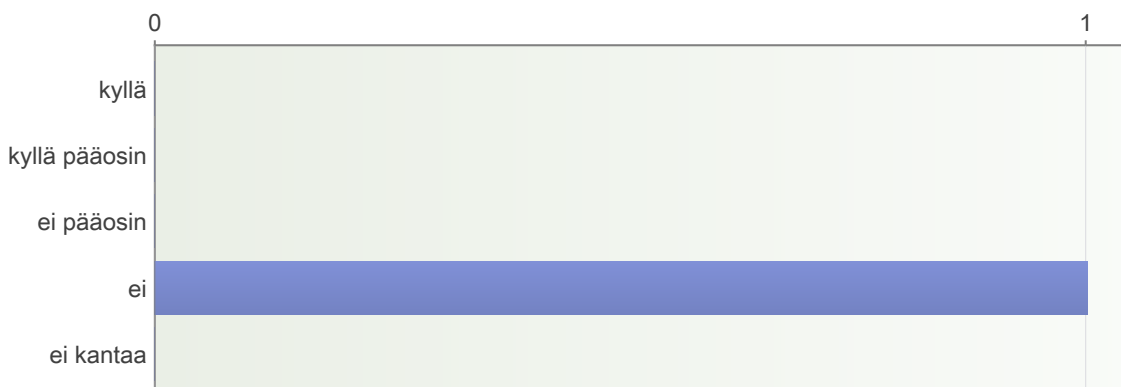
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmästä puuttuu valinnanvapauden toteuttamisen edellyttämä tietopohja. Palveluvalikoimasta ja laadusta ei ole helposti saatavilla olevaa tai puolueetonta tietoa. Asiakkaalle ei voida siirtää vastuuta valinnanvapauden nimissä tehdä arvioita oman sosiaali- ja terveydenhuollon hoitamiseen tarvittavasta palveluista, vaan arviointiin tarvitaan yleensä ammattilaisen apua.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

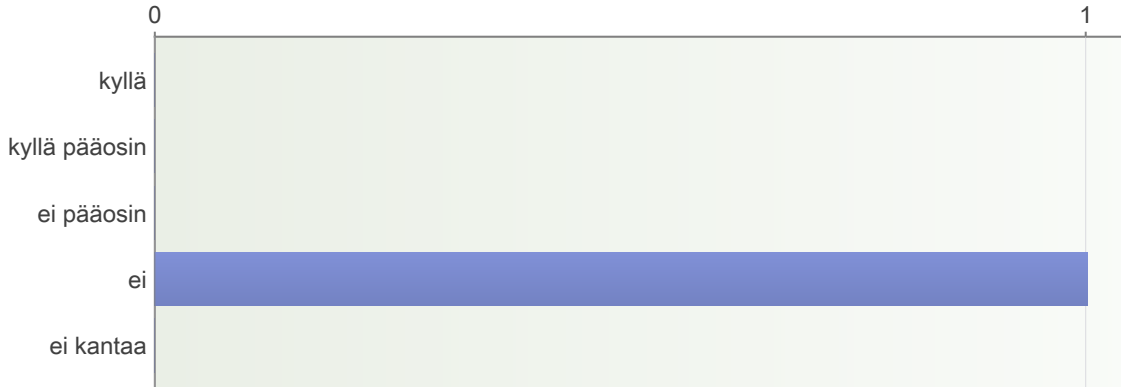
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen integraatio ja yhteensovittaminen tulee vaikeutumaan. Laaja-alaisten palvelujen tuottaminen on raskasta ja katteet ovat pieniä, jolloin paras kate syntyy tuottamalla vähän terveyshyötyä tuottavia kevyitä palveluja hyvinvoiville asiakkaille.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

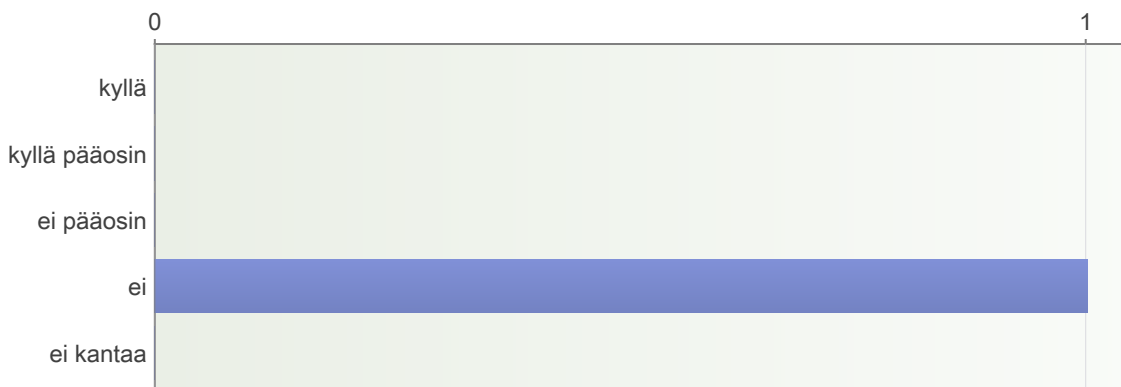
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hartolan kunta yhtyy Kuntaliiton antamaan lausuntoon siinä, että valinnanvapauden toteuttaminen esitetyssä muodossa vaikeuttaa kustannusten hillintätavoitetta. Uskottavaa laskelmaa lain valmistelun tueksi ei ole esitetty perustelumuiistiossa.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

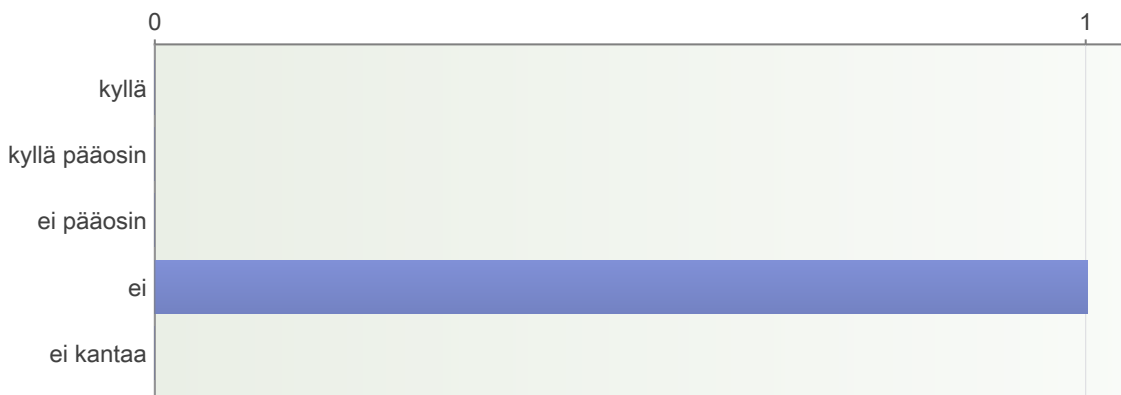
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toteutuu osakeyhtiölain muodossa, kun kyseessä on yhtiötetyt palvelut. Maakuntaitsehallinto luovuttaa demokraattiset vaikuttamismahdollisuutensa yhtiöittämällä maakunnan palvelutuotannon. Yhtiöttämisvelvoitteesta tulisi luopua.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

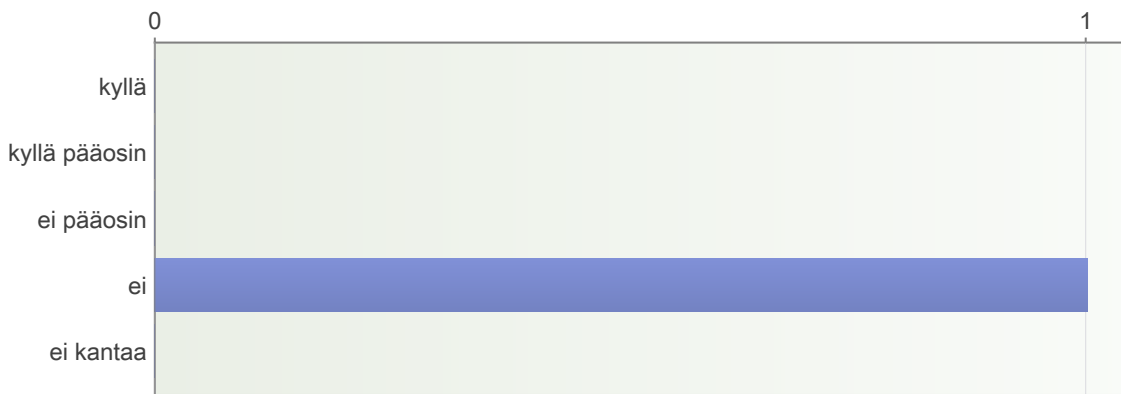
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluinnovaatiot ja toimintatapojen uudistus olisi pitänyt toteuttaa ensin ja sitten vasta tehdä rakennemuutoksia, joilla tuetaan uutta tapaa toimia.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöittettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

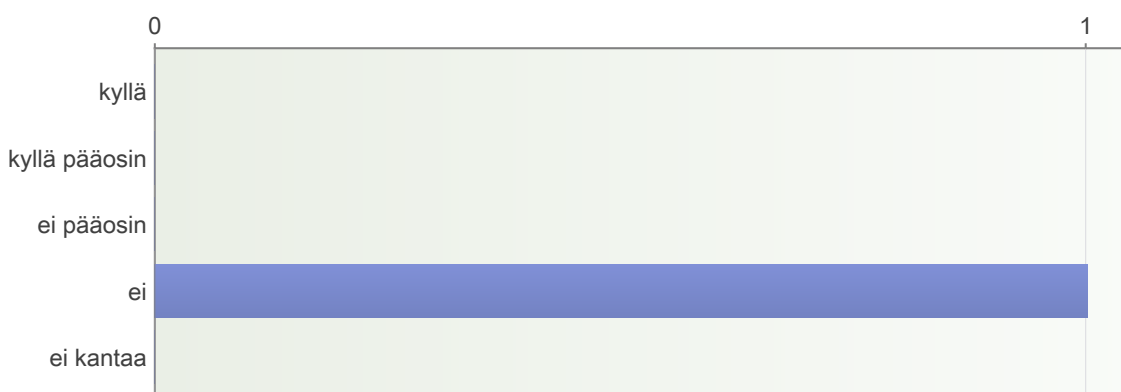
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luokittelu lain ehdottamassa muodossa mahdollistaa osaoptimoinnin. Laissa esitetyt määrittelykriteerit eivät ole toisiaan poissulkevia eivätkä yksiselitteisiä ja kokonaiskuva puuttuu.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

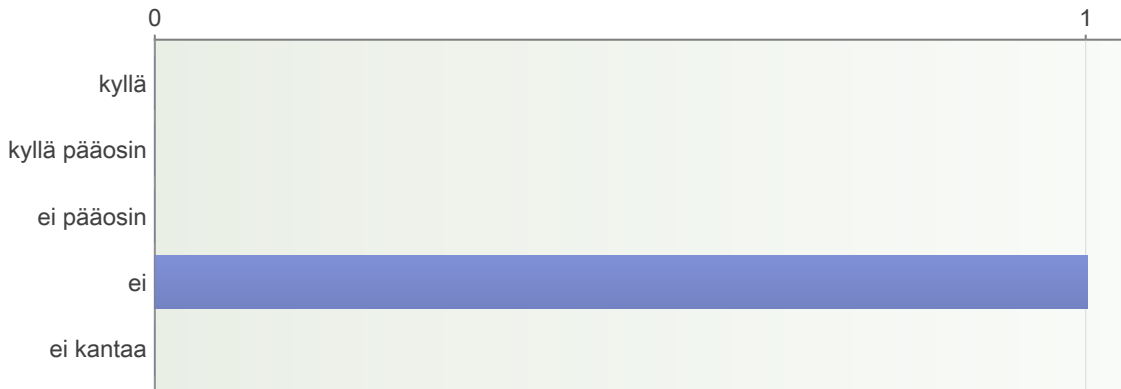
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suorat ohjaukset puuttuvat kaiken kaikkiaan jo nykytilanteessa eikä lakiesitys muuta tilannetta.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

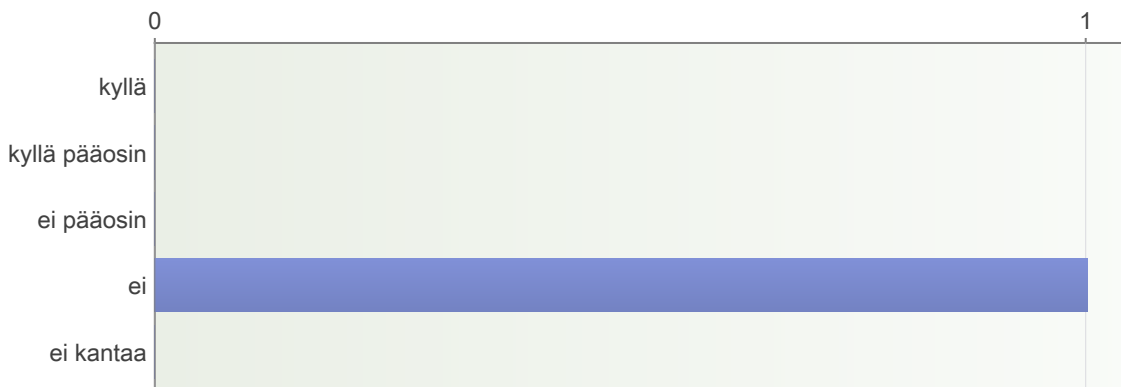
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelijärjestelmä muistuttaa esitetyssä muodossaan enemmän elinkeinotukea kuin hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavaa järjestelmää.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

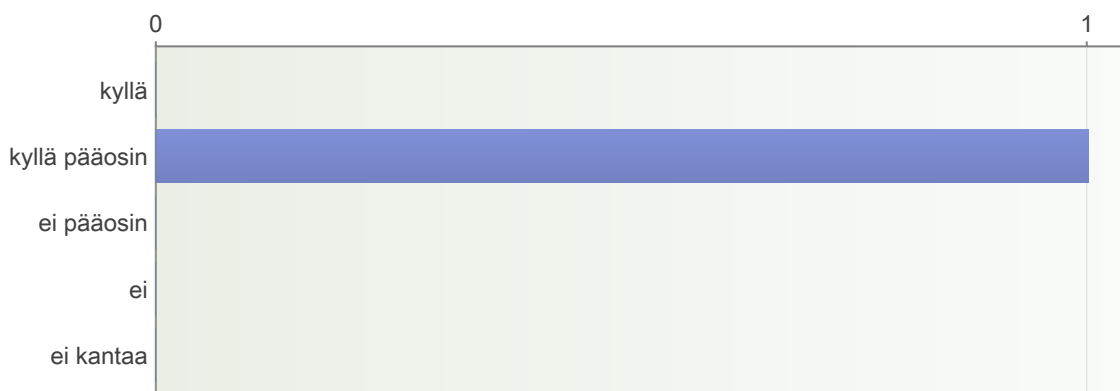
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusmahdollisuus Hartolassa on teoreettinen ja edellyttää sitä, että tarjolla olisi erilaisia vaihtoehtoja palveluissa. Hartolan kunta näkee tärkeäksi, että kattavia sotepalveluja tarjoavilla yrityksillä tuli olla myös velvollisuus maantieteelliseen kattavuuteen, siten että myös asiakkaan logistiikkakustannukset sisältyvät palvelun hintaan.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

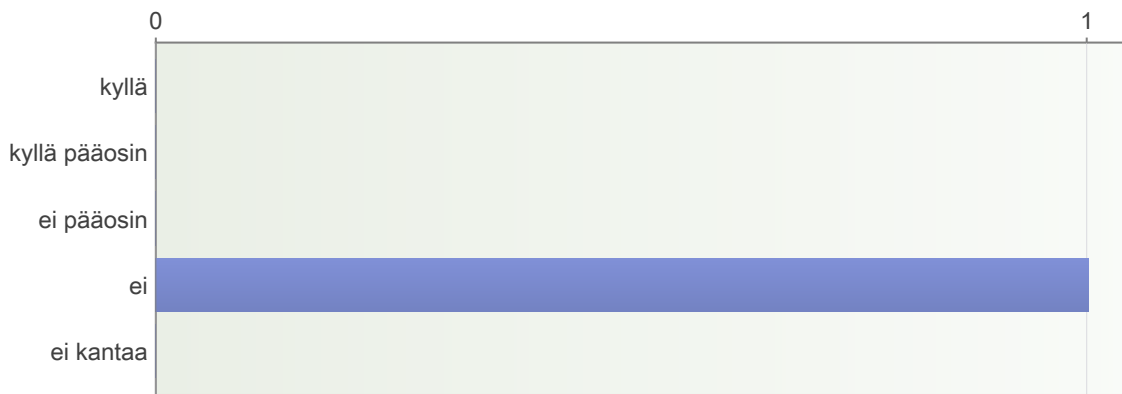
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan mahdollisuus valita palveluntuottaja on jo nykytilanteessa hyvin vahva, eikä muutu lakiehdotuksessa.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

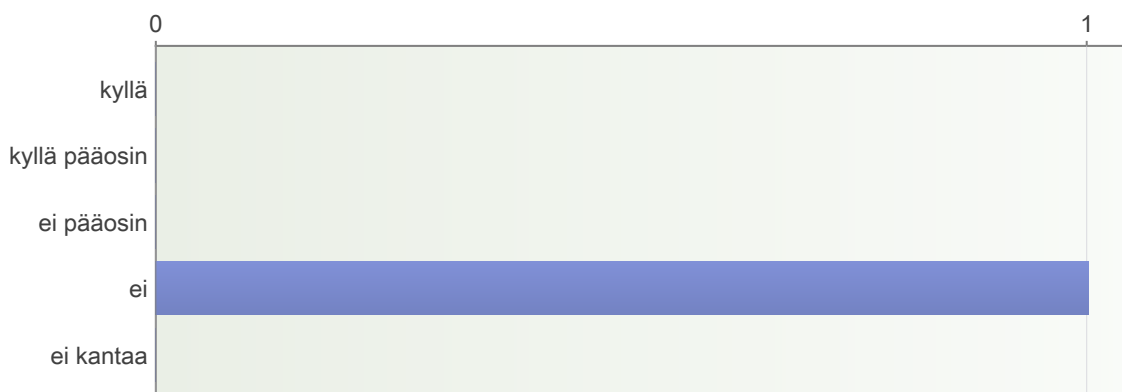
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteli on yltyöpositiivinen utopia, joka johtaa käytännössä eniten palveluja tarvitsevien asiakkaiden kurjistumiseen.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

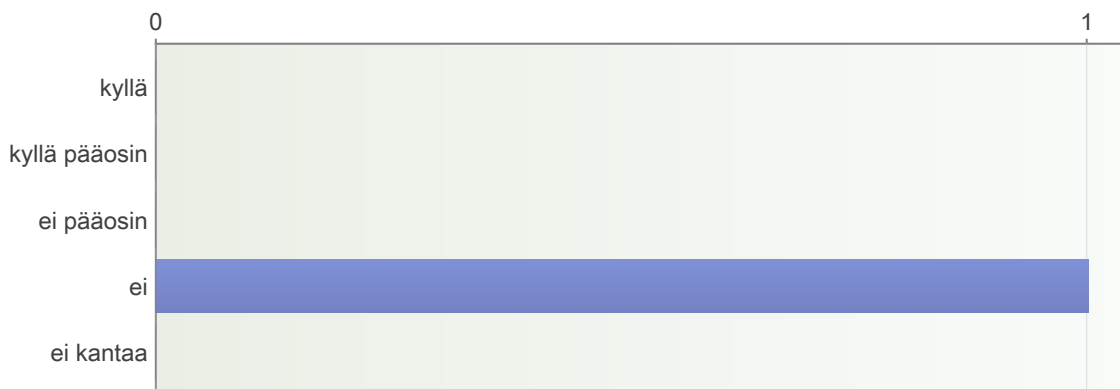
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hartolan kunnan näkökulmasta ohjaus on mahdotonta. Asiakassetelijärjestelmän parina tulisi kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon hoidon menetelmien vaikuttavuusarviointia, joka on juuri päätetty lopettaa. Uudistus kannustaa tuottamaan hyväkattaisia, vähän vaikuttavia hoitoja ja palveluja terveille asiakkaille.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rajauksilla pystytään turvaamaan se, että maakunnan päätöksenteko ei häiritse yritysten tuloksentekoa. Asiakkaalla on täysi mahdollisuus tehdä uskomustensa perusteella terveysvalintoja.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Ei vastauksia.

35. Vapaamuotoiset huomiot.

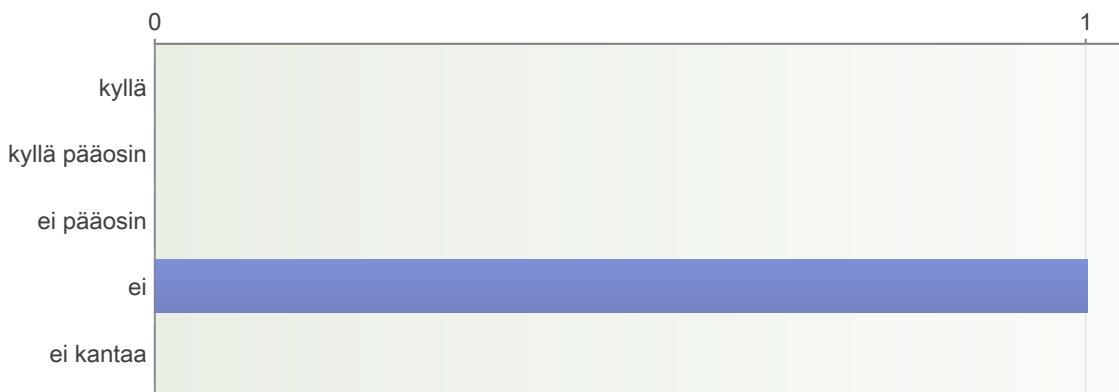
Vastaajien määrä: 1

- Hartolan kunnan näkemys on osin yhtenevä kuntaliiton näkemyksen kanssa. Henkilökohtaiseen budjettiin siirtyminen loisi suuren riskin asiakkaiden palvelujen jatkuvuudelle ja toisaalta kustannusten hallitsemattomalle kasvulle. Se edellyttäisi runsaasti henkilöresurssia palvelutarpeen arviointiin yhtä aikaisesti vuoden 2018-2019 vaihteessa. Suomessa ei ole kokemusta henkilökohtaisen budjetin laajasta käytöstä ja kansainväliset kokemukset osoittavat kustannusten nousevan sen käyttöönoton jälkeen.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

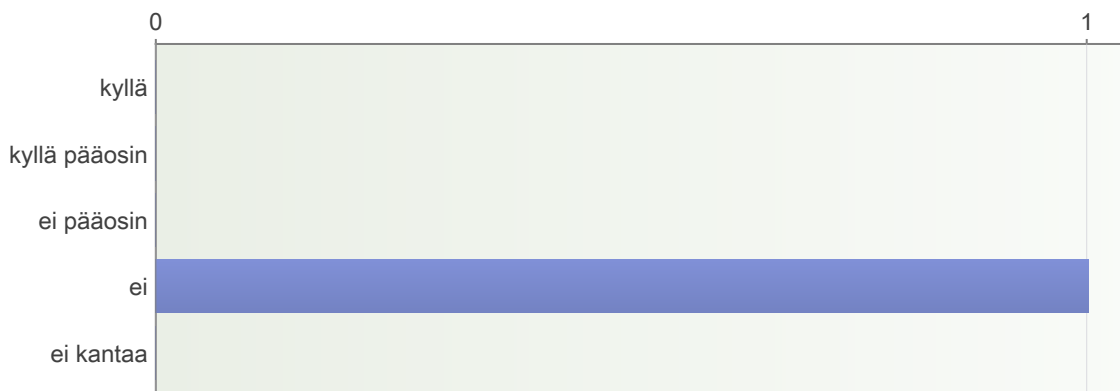
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys perustuu oletukseen, kuntalainen pystyy itsenäisesti tekemään rationaalisia terveys- ja sosiaalipalveluvalintoja ja tunnistaa omat palvelutarpeensa ja tuntee palvelujärjestelmän sekä palvelujen sisällöt. Tähän saakka palvelutarvearviointi on vaatinut joko oikeustieteen kandidaatin ja lääketieteen lisensiaatin koulutusta.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

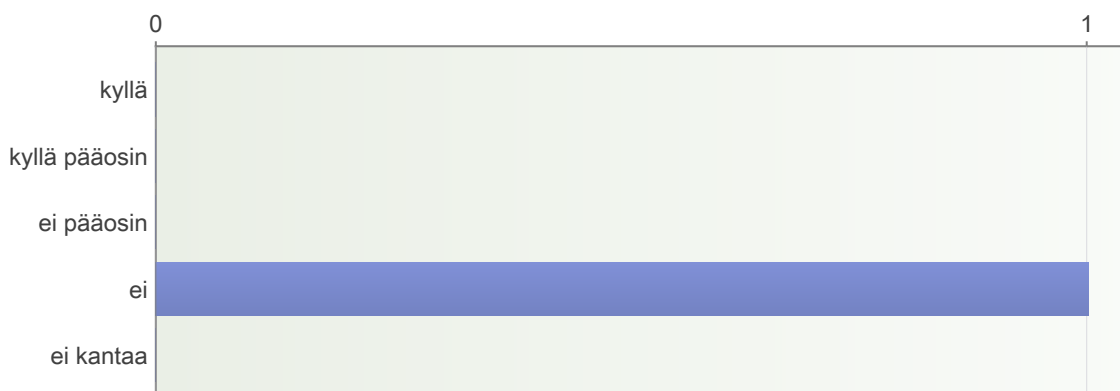
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suomesta puuttuu hyväksymismenettelyn kriteerit ja infrastruktuuri. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen perustaminen olisi hyvin ajankohtaista.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

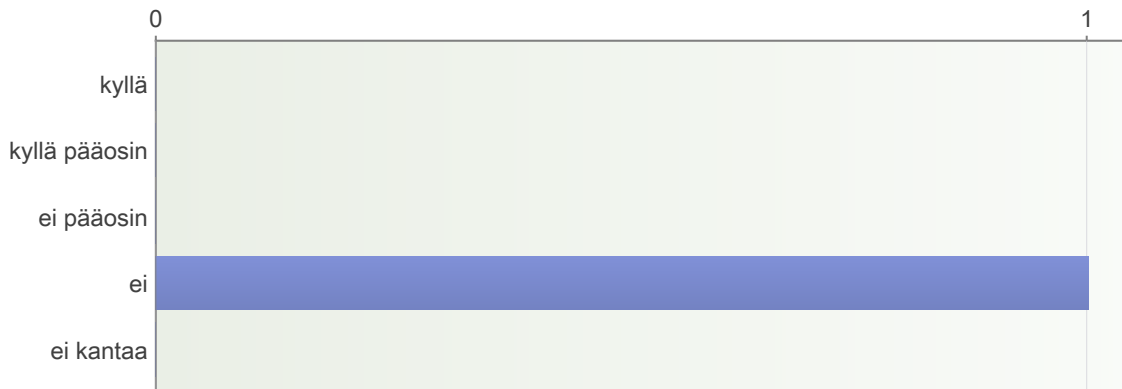
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tarve olisi sosiaali- ja terveydenhuollon systeemitason laadunseurannasta, mutta suunniteltu lainsäädäntö rakentuu yksilötason virhetilanteiden tunnistamiseen. Ruotsin laaturekisterijärjestelmän kaltainen järjestelmä olisi Suomessa tarpeen.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

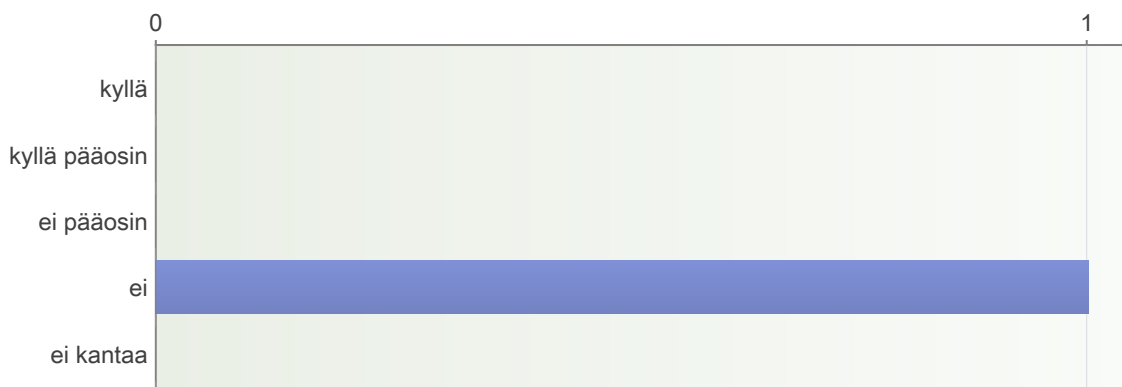
Vastaajien määrä: 1

- Veloitteet luovat markkinahäiriön ja vääristävät kilpailua. Laki on kirjoitettu suurten yritysten kilpailun edistämisen näkökulmasta.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

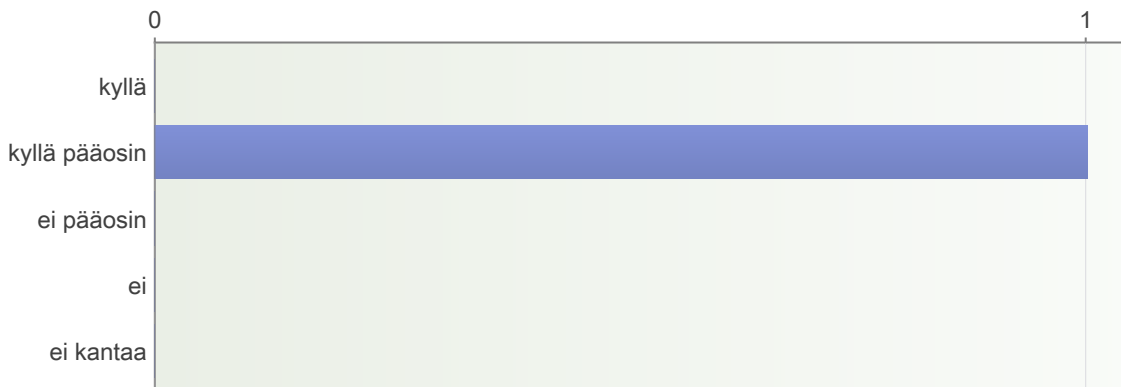
Vastaajien määrä: 1

- Hartolan kunta yhtyy tässä Martti Kekomäen kantaan, jonka mukaan tietävästi missään tai koskaan ei ole sovellettu kapitaatiota potilaslähtöiseen tuottajan valintaan. Terveysriski on arvioitavissa kahdella tasolla: joko riittävän suurissa väestöpohjissa (vakuutusjärjestelmä) tai yksilötasolla. Vapaaehtoinen yksilölähtöinen listautuminen ja siitä rakentuva kapitaatio edellyttää toimiakseen yksilötason riskinarviointia. Kapitaatio on vakuutusmuoto, jossa vakuuttaja-tuottaja ottaa täyden vastuun vakuutetusta kohortista. Suuren asiakasjoukon kohdalla riskinhallinta on mahdollista, koska eri yksilötason riskit tasoittuvat massan kasvaessa ja monipuolistuessa. Yksilötasolla tilanne on toinen. Keskiarvo voi olla arvioitavissa esim. iän perusteella, kuten lakiluonnoksessa esitetään, mutta hajonta on silloin hallitsemattoman suurta.

Tarvekertoimet ovat lakiesityksessä jätettävä maakunnallisesti ratkaistavaksi, lisäksi tarvekertoimet voivat pidemmällä aikavälillä muuttua.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

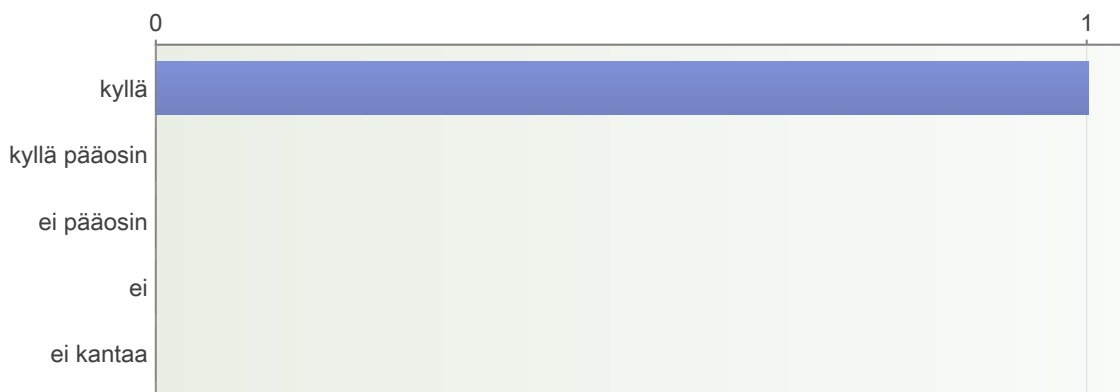
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sairastavuus tulee ottaa huomioon tarvekertoimissa.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

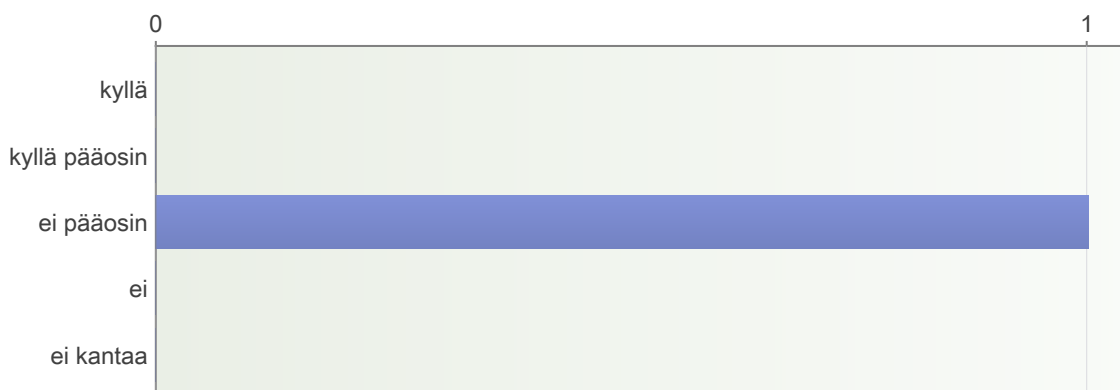
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtymäsäännökset ovat välttämättömiä, koska muutoin toiminta ajautuu kaaokseen 1.1.2019.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntiin tulee lakiluonnoksen pohjalta palkata runsaasti asiantuntija- ja valvontahenkilöstöä. Maakuntien velvoitteet tulevat olemaan valtavat.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

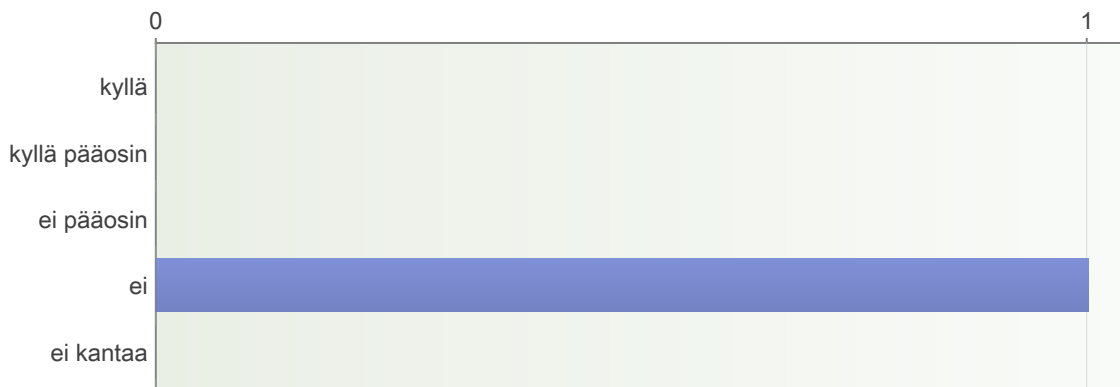
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä antaa. Esitys on kirjoitettu markkinavoimien näkökulmasta.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esitys on kirjoitettu suurten yksityisten palveluntuottajien näkökulmasta. Alihankintamäärittelyt puuttuvat.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

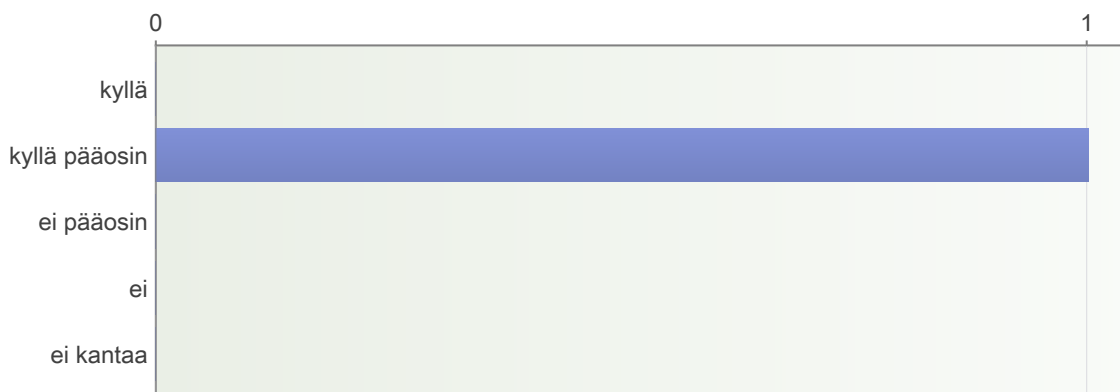
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Hämmennyksen ja sekaannuksen määrä nousee uudelle tasolle.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

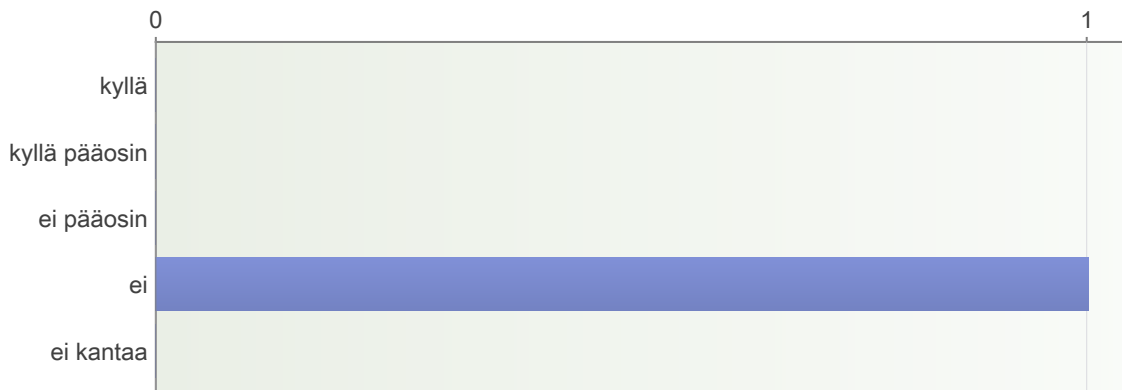
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hartola yhtyy tässä Heinolan kaupungin kantaan. Suuri osa suun terveydenhuollon palveluista on julkisen palvelutuotannon vajauksen vuoksi hankittu yksityiseltä sektorilta, joten tältä osin yhteiskunnan kustantaman hammashoidon laajentuminen on hyvä asia. Tämä tosin nostaa julkisia kustannuksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uskottavia perusteluja ja numerotietoja on ollut tarjolla vähän.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ei selkiytä uudistuksen toimeenpanoa

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- -

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- -